

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

دانشکده پرستاری و مامایی

پایان نامه

جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد مشاوره در مامایی

موضوع

بررسی تأثیر مداخله آموزشی مبتنی بر درک از بیماری بر استرس درک شده زنان مبتلا به
دیابت بارداری شهر رشت در سال ۱۳۹۷

استاد راهنما:

دکتر نسیم بهرامی

اساتید مشاور:

دکتر محمدعلی سلیمانی

حوریه شایگان

پژوهش و نگارش:

سمانه خداپرست

زمستان ۱۳۹۷

چکیده

زمینه و اهداف: بارداری و زایمان یکی از مهم‌ترین رخدادهای زندگی زنان است و ممکن است عوارض قابل توجهی بر زندگی زنان داشته باشد که از میان آنها می‌توان به دیابت بارداری اشاره نمود. بارداری و دیابت ناشی از آن می‌توانند سبب پیامدهایی مانند ماکروزومی، پره اکلامپسی، سزارین، چاقی، بیماری قلبی عروقی، استرس و اضطراب شود. استرس منجر به نتایج منفی سلامتی با تأثیرات فیزیولوژیکی مانند پاسخ‌های ضد التهابی و تنظیم قلب و عروق، ریه و سیستم ایمنی بدن می‌شود. شناخت درک از بیماری ارزش پیشگویی کننده‌ای در ارتقای رفتارهای بهداشتی بیماران دارد. مطالعه حاضر با هدف تأثیر مداخله آموزشی مبتنی بر درک از بیماری بر استرس درک شده زنان مبتلا به دیابت بارداری انجام شد.

روش بررسی: این مطالعه یک مطالعه کارآزمایی بالینی تصادفی شده شاهددار بود. نمونه‌ها از میان زنان مبتلا به دیابت بارداری و بستری در بخش پره ناتال بیمارستان الزهرا شهر رشت از هفته ۲۴ حاملگی و با تأیید قطعی دیابت توسط تست تحمل گلوکز در بازه زمانی اسفند ۹۶ تا شهریور ۹۷ انتخاب شدند. بیماران بر اساس معیارهای ورود به روش بلوک بندی چهارتایی تصادفی در دو گروه کنترل و آزمون قرار داده شدند. پرسشنامه دموگرافیک و پرسشنامه استرس درک شده به روش مصاحبه حضوری قبل از اجرای مداخله در هر دو گروه تکمیل گردید و مجدداً پرسشنامه استرس درک شده بعد از اجرای مداخله و یک ماه پس از اجرای مداخله به روش مصاحبه حضوری تکمیل گردید. در گروه آزمون، مداخله آموزشی مبتنی بر درک از بیماری بصورت انفرادی در ۳ جلسه ۶۰ تا ۹۰ دقیقه‌ای اجرا شد. در گروه کنترل، زنان تنها مراقبت روتین بیمارستان را دریافت کردند. داده‌ها با استفاده از آزمون تی مستقل برای داده‌های کمی و آزمون کای اسکور برای داده‌های کیفی و آزمون آنالیز واریانس با اندازه گیری مکرر (ANOVA) برای بررسی اثر درون گروهی و بین گروهی در نرم افزار SPSS نسخه ۲۳ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که قبل از مداخله بین نمرات استرس درک شده دو گروه تفاوت آماری معناداری وجود نداشت ($p=0/65$)، بلافاصله پس از مداخله نمرات استرس درک شده در گروه مداخله کاهش داشته است درحالیکه در گروه کنترل افزایش معنی‌داری در نمرات استرس درک شده وجود داشت ($p=0/001$)، اما یک ماه پس از مداخله نمرات در گروه آزمون ($18/3 \pm 51/24$) به طور معناداری نسبت به گروه کنترل ($23/7 \pm 20/87$) کاهش یافته است ($p<0/002$).

بحث و نتیجه‌گیری: نتیجه مطالعه حاضر نشان داد که مداخله آموزشی مبتنی بر درک از بیماری بر استرس درک شده زنان مبتلا به دیابت بارداری مؤثر است. لذا انجام این مداخله آموزشی کم هزینه و آسان در زنان مبتلا به دیابت بارداری به منظور کاهش استرس و عوارض ناشی از استرس بر روی سلامت مادر و جنین توصیه می‌شود.

کلیدواژه‌ها: دیابت بارداری، استرس درک شده، درک از بیماری

Medical Science University of Qazvin
School of Nursing and Midwifery

Master Thesis of Midwifery counseling

Title:

The Effect of Educational Intervention Based on Illness perception on
Perceived Stress in Women with Gestational Diabetes in Rasht, 2018

Supervisor:

Dr. Nasim Bahrami

Advisors:

Dr. Mohammad Ali Soleimani

Huria Shayegan

Writing:

Samaneh Khodaparast

winter 2018

Abstract

Background and Objectives: Pregnancy and childbirth is one of the most important events in women's life, and may have a significant impact on women's lives, among which gestational diabetes can be mentioned. Pregnancy and diabetes can result in macrosomia, preeclampsia, cesarean section, obesity, cardiovascular disease, stress and anxiety. Stress leads to negative health outcomes with physiological effects such as anti-inflammatory responses and cardiovascular, lung and immune system regulation. Illness perception is a predictive value in improving the health behaviors of patients. The aim of this study was to evaluate the effect of educational intervention based on perceived disease on perceived stress in women with gestational diabetes mellitus.

Materials and Methods: This study was a randomized, controlled clinical trial. Samples were selected from women with gestational diabetes mellitus and admitted in the prenatal department of Alzahra Hospital in Rasht from the 24th week of gestation and with definitive confirmation of diabetes by glucose tolerance test during the period from March 96 to September 97. Patients were randomly assigned to four groups of control and test based on the inclusion criteria. Demographic questionnaire and perceived stress questionnaire were completed by face-to-face interview before intervention in both groups and again, the perceived stress questionnaire was completed after the intervention and one month after the intervention was completed by face-to-face interview. In the intervention group, educational intervention based on the perception of the disease was performed individually in 3 sessions of 60 to 90 minutes. In the control group, women received only routine hospital care. Data were analyzed using independent t-test for quantitative data and chi-square test for qualitative data and ANOVA test for analyzing the intergroup and intergroup effects in SPSS version 23. And analyzed.

Results: The results showed that there was no significant difference between the two groups after the intervention ($p = 0.66$), immediately after intervention, the perceived stress scores decreased in the intervention group, while in the control group, a significant increase was observed in the control group. There was a perceived stress score ($p = 0.001$), but one month after intervention, the scores in the experimental group (18.3 ± 24.21) were significantly lower than the control group (23.72 ± 8.87) Found ($p < 0.002$).

Conclusion: The result of this study showed that educational intervention based on perceived disease is effective on perceived stress in women with gestational diabetes mellitus. Therefore, low cost and easy educational intervention in women with gestational diabetes mellitus is recommended to reduce the stress and complications of stress on maternal and fetal health.

Keywords: Gestational diabetes, perceived stress, Illness perception

